

ΑΡΙΘΜ. ΤΕΥΧΟΥΣ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014 (ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ)

Ομιλία στην Εκδήλωση «Χωριά SOS - Κομοτηνή 29.11.2014 - ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Εξελίξεις - Δυνατότητες – Προκλήσεις»

Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω αυτή την παρουσίαση μ' ένα απόσπασμα από την επίσημη απολογία του Γιάννη Πετρόπουλου ενός ανθρώπου που πέρασε μεγάλο τμήμα της ζωής του σε σωφρονιστικά ιδρύματα έτσι όπως αυτή παρατίθεται στο βιβλίο του ίδιου με τον τίτλο «Γδάρτες ονειρών»: «Για πρώτη φορά στη ζωή μου τη λέξη μίσος εγγώρισα στα αναμορφωτήρια σε ηλικία δεκαοκτώ χρονών, την αδικία και τη βία την εγγώρισα στις φυλακές και την ολοκληρωτική ταπείνωση και τον ολοκληρωτικό εξευτελισμό τον γνώρισα στην Κέρκυρα. Κακούργος και εγκληματίας δεν είμαι εγώ, αλλά κακούργοι και εγκληματίες είναι αυτοί που με έκλεισαν εκεί μέσα, είναι αυτοί που με δημιούργησαν, είναι αυτοί που με κατασκεύασαν, για να διαωνίζω την ύπαρξη αυτών των βάρβαρων θεσμών. Μέσα από την πόρτα αυτής της φυλακής που με κλείσανε, είδα με τα μάτια μου και άκουσα με τα αυτιά μου να γίνονται φοβερά εγκλήματα, φοβερές αδικίες, ακατανόμαστες πράξεις βίας, που μπροστά σ' αυτό που εμένα εκατηγόρησαν και με έκλεισαν σ' όλη μου τη ζωή μέσα στη φυλακή είναι ένα ψίχουλο από ένα καρβέλι ψωμί. Αν είναι κάποιος που πρέπει να απολογηθεί, αυτός δεν είμαι εγώ αλλά αυτοί, γιατί όλον αυτό το μηχανισμό της καταπίεσης δεν τον έφτιαξα εγώ, τον βρήκα κι όχι απλά τον βρήκα, αλλά υπέστην όλες τις συνέπειες του.» Αντιλαμβάνεστε ότι έχοντας κατά νου μία τέτοια καταγγελία, που συμπυκνώνει το χρονικό της αγωνίας και του πόνου αναριθμητών ανθρώπων, που βρέθηκαν σε παρόμοια θέση, έρχομαι σήμερα στη συνάθροιση αυτή όχι μόνο με την ιδιότητα του εισαγγελέα ανηλικών αλλά και με το βάρος του κατηγορουμένου.

Ο 20ος αιώνας μας κληροδότησε μία σειρά από σημαντικές προόδους και αλλαγές. Κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές, επιστημονικές. Μία από τις σημαντικότερες των τελευταίων ογδόντα χρόνων στο Δυτικό κυρίως κόσμο είναι αυτή που αφορά στον προσδιορισμό της θέσης του παιδιού. Η αρχή έγινε το 1924 με τη Διακήρυξη της Γενεύης, στην οποία για πρώτη φορά διεθνώς γίνεται ρητή μνεία των δικαιωμάτων του παιδιού. Το 1959

ακολουθεί η υιοθέτηση της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του παιδιού από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και το 1989 η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ υιοθετεί ομόφωνα σε ολομέλεια τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού λαμβάνοντας την υπ' αριθμ. 44/25 απόφαση. Η ελληνική κυβέρνηση υπέγραψε τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού στις 26-1-1990 και κατέθεσε το έγγραφο επικύρωσης στις 11-5-1993 έχει τεθεί δε σε ισχύ από τις 10-6-1993. Σημειώνεται δε ότι από ελληνικής πλευράς δεν διατυπώθηκε ουδεμία επιφύλαξη στον κυρωτικό νόμο, πράγμα που συνέβη με άλλες χώρες ενώ η Σομαλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες αν και υπέγραψαν την εν λόγω Σύμβαση δεν την έχουν επικυρώσει. Επίσης η Ελλάδα έχει υπογράψει στις 7-9-2000 και τα δύο Προαιρετικά Πρωτόκολλα της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την Πώληση Παιδιών, την Παιδική Πορνεία και την Παιδική Πορνογραφία καθώς και σε σχέση με την Ανάμιξη Παιδιών σε Ένοπλα Σύρραξη. Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού έχει χαρακτηρισθεί, σύμφωνα με έκθεση της Unicef ως η πλέον προοδευτική, λεπτομερής και εξειδικευμένη σύμβαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σ' αυτήν αναγνωρίζεται η πρωταρχικότητα της γονικής ευθύνης στην ανατροφή των παιδιών, ο θεμελιώδης ρόλος της οικογένειας σε μία ακέραια και ολοκληρωμένη ανάπτυξη του παιδιού, η σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του αλλά και η ζωτική σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών και την πραγμάτωση των δικαιωμάτων τους. Έτσι σύμφωνα με το προοίμιο της Σύμβασης το παιδί πρέπει να ανατραφεί μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης. Όμως το άκρως ενδιαφέρον και καινοτόμο στη Σύμβαση αυτή, πέραν της λεπτομερούς απαρίθμησης και περιγραφής μίας σειράς δικαιωμάτων, είναι κατά την άποψη μου η νομοθετική καθιέρωση και ο νοηματική περιγραφή μίας γνωστής έως τότε αλλά όχι επαρκώς προσδιορισμένης έννοιας και

συγκεκριμένα αυτής του «συμφέροντος του παιδιού» (the best interest, κατά το αγγλικό πρωτότυπο κείμενο. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Διεθνούς Συμφώνου ορίζεται ότι «σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημοσίους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού». Τούτο σημαίνει ότι το «συμφέρον του παιδιού» καθιερώνεται στη διεθνή και εσωτερική έννομη τάξη ως η βασική κατευθυντήρια αρχή κατά τη λήψη κάθε είδους απόφασης ή δράσης των κρατικών αρχών που σχετίζονται με το παιδί. Παράλληλα παραδίδεται στο οπλοστάσιο των λειτουργών της δικαιοσύνης ένα πολύτιμο όπλο, μία καίρια βοήθεια για την ερμηνεία αόριστων και ασαφών εννοιών, όταν αυτές πρέπει να εφαρμοστούν σε αποφάσεις που σχετίζονται με το παιδί είτε πρόκειται για τη διαμόρφωση της ποινικής διαδικασίας των ανηλικών εν γένει είτε πρόκειται για τη διεκπεραίωση του Προληπτικού έργου των δικαστικών αρχών.

Ειδικότερα σ' ότι αφορά στο ποινικό δίκαιο είναι παγιωμένη στην έννομη τάξη η αντίληψη ότι δεν προσδίδεται σε μία αποδοκιμαστέα συμπεριφορά νεαρού ατόμου η ίδια απαξία με μία ανάλογη και με παρόμοια εξωτερικά χαρακτηριστικά συμπεριφορά ενήλικου ατόμου. Και τούτο γιατί η ικανότητα προς καταλογοισμό στο ποινικό δίκαιο στηρίζεται στην παραδοχή ότι είναι αποτέλεσμα μακράς εξελικτικής διαδικασίας και διαδικασίας κοινωνικοποίησης που ο ανήλικος δεν έχει ακόμα βιώσει επαρκώς. Ωστόσο η παντελής και πλήρης αποφυγή κυρώσεων σε κάθε περίπτωση απέναντι σε ανήλικους δράστες εκτιμάται ως ακατάλληλη, επειδή κατ' αυτόν τον τρόπο διακυβεύονται αφενός τα άξια προστασίας συμφέροντα του θύματος και αφετέρου η ανάπτυξη μίας υπεύθυνης και με κοινωνική συνείδηση προσωπικότητας των ανηλικών. Η ενεργοποίηση του κρατικού μηχανισμού καταστολής έχει ως σκοπό να διευκρινίσει στους ανήλικους ότι οι κανόνες του ποινικού δικαίου που ρυθμίζουν την κοινωνική συμπεριφορά είναι δεσμευτικοί και δεν μπορούν να παραβιάζονται χωρίς μειονεκτήματα. Τούτη η παραδοχή όμως οφείλει στις μέρες μας να φωτίζεται υπό το πρίσμα της αρχής της επικουρικότητας, η οποία απορρέει από την ιδέα της διαπαιδαγώγησης που διακατέχει το ουσιαστικό ποιν-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 2

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

κό δικαιο ανηλικών και απαιτεί περιορισμούς της αρχής της νομιμότητας από σταθμίσεις σκοπιμότητας. Η πολιτεία θα πρέπει να αντιδρά με την πιο δυνατή ή με τη λιγότερο επώδυνη κατά περίπτωση παρέμβαση. Η αποκαλούμενη παρέκκλιση από την τυπική διαδικασία (Diversión) είναι η νέα σύγχρονη τάση στο χώρο του ποινικού δικαίου των ανηλικών. Η αρχή της κατά το δυνατόν ελάχιστης παρέμβασης και ιδίως η αρχή της επικουρικότητας της τυπικής διαδικασίας στο πεδίο του δικονομικού δικαίου των ανηλικών σημαίνει ότι η κίνηση της ποινικής δίωξης και κατ'επέκταση η διαδικασία στο ακροατήριο καθίσταται ανώφελη όταν διαπιστώνεται ότι λόγω της ελαφράς φύσης του αδικήματος ή λόγω του συμπτωματικού χαρακτήρα του στην πορεία κοινωνικοποίησης του ανηλικού θα καθιστούσε δυσανάλογα επαχθή τη διεξαγωγή της ποινικής διαδικασίας. Ήδη πολλαπλές έρευνες σε συγκρίσιμες ομάδες εγκλημάτων και δραστην έχουν καταδείξει ότι οι άτυπες περατώσεις της διαδικασίας στο πλαίσιο της παράκαμψης της ποινικής διαδικασίας υπερέρχονται από ειδικοπροληπτική άποψη των τυπικών κυρώσεων που επιβάλλονται από δικαστήριο με απόφαση που εκδίδεται μετά από ακροαματική διαδικασία. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει σαφώς από τη σύγκριση των υποτροπών των ανηλικών παραβατών.

Εξάλλου ήδη οι νεώτερες έρευνες αποδεικνύουν ότι η τέλεση ελαφρών εγκλημάτων κατά την περίοδο της εφηβείας αποτελεί από στατιστική άποψη ένα μάλλον σύνθητος φαινόμενο σε όλη την κοινωνική διαστρωμάτωση, γεγονός που δεν

επιβεβαιώνει την έως τούδε παγιωμένη αντίληψη ότι θα συνεχίσει και μετά την ενηλικίωση ή ότι οφείλεται απαραίτητως σε ελλιπή διαπαιδαγώγηση και ως εκ τούτου χρήζει της κίνησης μίας μαζικής παρέμβασης για τη σωτηρία του ανηλικού. Αντίθετα με την ωρίμανση του ανηλικού και τη μετάβαση του στην ενηλικότητα οι επεισοδιακές αυτές συμπεριφορές τείνουν να εξαφανίζονται. Με βάση τις ερευνητικές αυτές διαπιστώσεις η χάραξη πλέον της αντεγκληματικής πολιτικής σ'ότι αφορά στους ανηλικούς για την αντιμετώπιση της ελαφράς και μέσης βαρύτητας εγκληματικότητας γίνεται πάνω στον άξονα Αποχή από την τυπική διαδικασία, Αποδικαστηριοποίηση, Αποεγκληματοποίηση, Αποιδρυματοποίηση και Ακριβοδικαιη Δίκη ή αλλιώς με βάση τις αρχές που είναι ευρύτερα γνωστές ως οι κανόνες του Πεκίνου. Με την απόφαση 45/166 της 18-12-1990 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών έθεσε τις κατευθυντήριες γραμμές για το ρόλο των Εισαγγελέων, σύμφωνα με τις οποίες οφείλουν να εξετάζουν με μεγάλη περίσκεψη και προσοχή την πιθανότητα αποχής από την άσκηση της ποινικής δίωξης, με ή χωρίς όρους και με απόλυτο σεβασμό στα δικαιώματα τόσο του δράστη όσο και του θύματος. Κατά συνέπεια η ποινική δίωξη ανηλικών διαμορφώνεται ως ultima ratio. Ο έλληνας νομοθέτης υποθέτησε για πρώτη φορά με το άρθρο 4 παρ.2 του Ν. 3189/2003 για την αναμόρφωση της ποινικής νομοθεσίας ανηλικών ένα πιο ευέλικτο σύστημα στη διεκπεραίωση των ποινικών υποθέσεων ανηλικών, κάμπτοντας το ισχύον σύστημα της νομιμότητας υπέρ αυτό της σκοπιμότητας. Ειδικότερα προσέθεσε το ευρέως γνωστό αλλά όχι και τόσο εφαρμοστέο στην πράξη άρθρο 45Α του Κ.Π.Δ., το οποίο δίνει τη δυνατότητα στον εισαγγελέα να απέχει από την ποινική δίωξη αν ο ανήλικος τελήσει αξιόποινη πράξη που είναι πταίσμα ή πλημμέλημα εφόσον κρίνει ότι υπό τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη αλλά και από την όλη προσωπικότητα του ανηλικού η άσκηση της ποινικής δίωξης δεν είναι αναγκαία για να συγκρατηθεί ο ανήλικος από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Επίσης προβλέπεται ότι στον ανήλικο μπορούν να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα μη ιδρυματικά αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 122 του Π.Κ. καθώς και η καταβολή χρηματικού ποσού μέχρι 1.000 ευρώ σε μη κερδοσκοπικό ή κοινωνικό νομικό πρόσωπο. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Στην περίπτωση που ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα επιβληθέντα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 43 παρ.2 του Κ.Π.Δ., δηλαδή αρχειοθετεί την υπόθεση ζητώντας σχετική έγκριση από τον εισαγγελέα εφετών. Αν ο ανήλικος δεν συμμορφωθεί με τα επιβληθέντα μέτρα και υποχρεώσεις κινείται η ποινική δίωξη. Οι κανόνες του Πεκίνου υπογραμμίζουν εν προκειμένω ως σημαντική προϋπόθεση για την επιβολή ενός αναμορφωτικού μέτρου τη συναίνεση είτε του νεαρού δράστη είτε του γονέα ή κηδεμόνα του σχετικά με το

προτεινόμενο μέτρο. Στον ελληνικό νόμο ωστόσο δεν τέθηκε η προϋπόθεση αυτή. Η σημαντική αυτή ρύθμιση πέραν του γεγονότος ότι μετατρέπει τον εισαγγελέα σε κεντρική μορφή του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης σε ανηλικούς, ορίζοντας τον ως πρωταγωνιστή στο πεδίο της παράκαμψης της ποινικής διαδικασίας στους ανηλικούς εξυπηρετεί μία βασική ανάγκη στην ειδική πρόληψη σ'ότι αφορά την παραβατικότητα των ανηλικών. Τούτη είναι η αμεσότητα. Αυτή η άμεση πολιτειακή απάντηση στην παράβαση του ανηλικού λειτουργεί αποφασιστικά στην νομική και ψυχολογική σύνδεση της διαδικασίας με την πράξη του ανηλικού. Ακόμα όμως και στην περίπτωση που ο εισαγγελέας επιλέγει την άσκηση της ποινικής δίωξης αισθανόμενος ότι ο φόβος της ακροαματικής διαδικασίας θα λειτουργήσει αποτρεπτικά στον ανήλικο για την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων ο εισαγγελέας οφείλει αξιοποιώντας τις κατά τόπους λειτουργούσες υπηρεσίες επιμελητών ανηλικών να παραπέμπει απευθείας τον ανήλικο σε επιμελητή προκειμένου έως την εκδίκαση της υπόθεσης να έχει ήδη συντελεστεί η αναγκαία εκείνη ψυχική διεργασία της μεταστροφής στον ανήλικο, γεγονός που αν διαπιστώνεται και καταγράφεται στα ατομικά δελτία των ανηλικών θα καταστήσει ενδεχομένως περιττή την επιβολή άλλου αναμορφωτικού μέτρου από το δικαστήριο. Υπακούοντας στην αρχή της αποιδρυματοποίησης ο έλληνας νομοθέτης θέτει όλο και περισσότερους φραγμούς στην πορεία του ανηλικού στον εγκλεισμό. Έτσι με το νόμο 3860/2010 κανένας πλέον ανήλικος δεν τίθεται υπό περιορισμό αν δεν έχει συμπληρώσει το 15^ο έτος της ηλικίας του. Αλλά ακόμα και όταν έχει συμπληρώσει το ηλικιακό αυτό όριο τίθενται πρόσθετες αυστηρές προϋποθέσεις για την επιλογή του περιορισμού σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων αντί της επιβολής αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων, όπως η πράξη να είναι κακούργημα, να εμπεριέχει στοιχεία βίας, να στρέφεται κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή να τελείται κατ'επάγγελμα ή κατ'εξακολούθηση. Η δε απόφαση που επιβάλλει τον περιορισμό οφείλει να εμπεριέχει ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία για τη συγκεκριμένη επιλογή.

Είναι φανερό ότι ο νομοθέτης έχει εξοπλίσει το σύγχρονο εισαγγελέα κατά τρόπον ώστε να δρα στο πεδίο της ποινικής διαδικασίας αποφασιστικά και άμεσα, εξειδικεύοντάς τη δράση του ανάλογα με την περίπτωση. Ωστόσο τα νομικά αυτά όπλα και οι διεθνείς τάσεις στην αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλικών δεν έχουν προς το παρόν εμπεδωθεί στον αναγκαίο βαθμό καθόσον τούτο απαιτεί διαρκή ενημέρωση και συχνά εξειδίκευση στο αντικείμενο, κάτι που δεν είναι πάντοτε εφικτό σε εισαγγελίες που δεν προσφέρουν την ανάλογη οργανωτική δομή.

Πέρα όμως από την καθαρά ποινική δράση του εισαγγελέα, εκεί που πραγματικά αναδεικνύεται ο σύγχρονος προληπτικός - εγγυητικός ρόλος του είναι στον κοινωνικό τομέα. Στο πεδίο αυτό

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 3

NOMIKON ΒΗΜΑ

Ιδιοκτησία:
Δικηγορικός Σύλλογος
Θεσσαλονίκης

Εκδότης και υπεύθυνος κατά νόμον:
Κων/νος Β. Σιντόρης
Πρόεδρος Δικηγορικού
Συλλόγου Θεσσαλονίκης

Συντακτική Επιτροπή:
Σιντόρης Κων/νος
Χρήστος Παππάς
Ιωάννης Καραδημήτρης
Σιώκος Παναγιώτης
Μανδέλλας Σπυρίδων

Γραφεία Δικηγορικού Συλλόγου
Δικαστικό Μέγαρο
46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ
Τηλ./Fax: 26650 23651
www.dsthes.gr
E-mail: dikhgori@otenet.gr
info@dsthes.gr

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ / ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ / ΕΚΤΥΠΩΣΗ
plus+ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ
Σουλίου 21 - 22 / Ηγουμενίτσα 461 00 / www.plus.com.gr
t. 26650 27515 / f. 26650 27560 / e. info@plus.com.gr

ανατίθεται στον εισαγγελέα το έργο της πρόληψης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων . Για το λόγο αυτό δέχεται σε ακρόαση κάθε πολίτη που αντιμετωπίζει προβλήματα στη σχέση του με τα ανήλικα τέκνα του ,κατευθύνοντάς τους προς τα αρμόδια αστικά δικαστήρια για τη επίλυση διαφορών , όπως η ρύθμιση της εμπέλειας μεταξύ των διαζευχθέντων γονέων , η ρύθμιση της επικοινωνίας κ.λ.π. , δίνοντας παραγγελία στα αρμόδια αστυνομικά όργανα είτε στις πιο σοβαρές περιπτώσεις ενεργεί αυτοπρόσωπους καλώντας τους γονείς ή τρίτα πρόσωπα που σχετίζονται με τον ανήλικο ενώπιον του κάνοντας παρεμβάσεις στο σχολικό περιβάλλον του ανηλίκου και αναπτύσσοντας συνεργασία με κοινωνικούς λειτουργούς , ψυχολόγους ή άλλες αρμόδιες υπηρεσίες . Μέσω των επαφών αυτών ο Εισαγγελέας ανηλίκων ,με την εμπειρία που διαθέτει ,ανιχνεύει σε πρώιμο στάδιο παθολογίες που ενδεχομένως μελλοντικά να δημιουργήσουν συνθήκες παραγωγής είτε ανηλίκων παραβατών είτε και ανηλίκων θυμάτων. Επίσης ο εισαγγελέας λαμβάνει επώνυμες ή ανώνυμες καταγγελίες ,αναφορές υπηρεσιών ή σχολείων για κινδύνους που αφορούν τα παιδιά κι έχει τη δυνατότητα εκτός της διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης, αν το κρίνει αναγκαίο, να δώσει εντολή στις τοπικά αρμόδιες κοινωνικές υπηρεσίες της Νομαρχίας ή των Δήμων , ή στην Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων ,να διενεργήσουν λεπτομερή έλεγχο της οικογενειακής κατάστασης , της κατοικίας , της σωματικής και ψυχολογικής υγείας των εμπλεκόμενων ανηλίκων λαμβάνοντας σχετική λεπτομερή έκθεση συνθηκών διαβίωσης ,στην οποία καταγράφονται ,εφόσον διαπιστωθεί πρόβλημα και οι σχετικές προτάσεις των ειδικών . Οι προτάσεις αυτές έχουν μία κλίμακα διαβάθμισης, η οποία μπορεί να ξεκινά από μία απλή συμβουλευτική των γονέων και να φθάνει έως και στην απομάκρυνση των τέκνων από το γονεϊκό περιβάλλον αν κρίνεται ότι τούτο είναι παντελώς ακατάλληλο. Η διαδικασία απομάκρυνσης λαμβάνει χώρα με τις εγγυήσεις του άρθρου 1532 του Α.Κ. ,ως τούτο τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 3346.2005. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό ο εισαγγελέας έχει την εξουσία σε εξαιρετικά επειγόμενες περιπτώσεις και εφόσον επικείται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του τέκνου να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του , μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του δικαστηρίου , στο οποίο και πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών . Οι διατάξεις περί κακής άσκησης του γονεϊκού λειτουργήματος είναι συμβατές με το κοινοτικό και συνταγματικό δίκαιο διότι αποτελούν συγκεκριμενοποίηση της επιταγής περί προστασίας του συμφέροντος του παιδιού. Πρέπει δε στο σημείο τούτο να σημειωθεί ότι τα στοιχεία που συλλέγονται από τον εισαγγελέα και τελικώς αποτελούν το περιεχόμενο αυτού που ονομάζουμε «κοινωνικός φάκελος ανηλίκου» πρέπει να παραμένουν απόρρητα . Τούτα δε εμπίπτουν στην έννοια των ευαίσθητων δεδομένων ,που αφορούν την κοινωνική πρόνοια ,κατά τον ορισμό του άρθρου 2 περ.

β του Ν. 2472/1997 .Κατά συνέπεια ,σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7Α παρ.1 περ. στ. του ίδιου νόμου , ο υπεύθυνος επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 6 και από την υποχρέωση λήψης αδειας του άρθρου 7 ,όταν η επεξεργασία διενεργείται από δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους . Παρόμοια προκύπτουν και από το άρθρο 24 παρ.5 του ίδιου νόμου και για το λόγο αυτό αφενός τα υποκείμενα των δεδομένων που τηρούνται από την εισαγγελία ανηλίκων στερούνται του δικαιώματος της ενημέρωσης και αφετέρου η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα δεν έχει αρμοδιότητα για τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργάζεται η Εισαγγελία Ανηλίκων. Η μη χορήγηση όμως αντιγράφων από τους σχετικούς φακέλους πρέπει να κρίνεται και κατά περίπτωση πάντοτε με κριτήριο το συμφέρον του παιδιού, όπως αυτό ορίσθηκε στο άρθρο 3 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Στο κοινωνικό πεδίο αναδεικνύεται με έμφαση ο καιριος ρόλος του εισαγγελέα στο συντονισμό της εφαρμογής συνολικά της προνοιακής πολιτειακής μέριμνας για τον ανήλικο. Για το σκοπό αυτό ο Εισαγγελέας δεν αρκεί μόνο να συντονίζει αλλά και να του διατίθενται τα κατάλληλα εκείνα και πρόσφορα ανά περίπτωση μέσα που αφενός θα διευκολύνουν το έργο του αφετέρου θα εξασφαλίσουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για το παιδί. Δυστυχώς τα παρεχόμενα μέσα όχι μόνο δεν πολλαπλασιάζονται αλλά και τα ήδη υπάρχοντα λόγω της έντονης οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα μας καθίστανται ολοένα και λιγότερο αποτελεσματικά . Αξίζει να σας αναφέρω ως παραδείγματα την τεράστια έλλειψη αυτή τη στιγμή σε κοινωνικούς λειτουργούς τόσο σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης , όπου λόγω της εφαρμογής του Καλλικράτη ολοένα και περισσότεροι Ο.Τ.Α. μας αναφέρουν ότι δεν μπορούν πλέον να μας συνδράμουν στο έργο μας διενεργώντας κοινωνικές έρευνες όσο και στο επίπεδο της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων όπου για ολόκληρη την περιφέρεια του Πρωτοδικείου Ροδόπης διατίθενται μόνο δύο κοινωνικοί λειτουργοί. Αποτέλεσμα είναι οι σχετικές εισαγγελικές παραγγελίες ,που αφορούν κατά κανόνα καταγγελίες για κακοποίηση παιδιών να καθυστερούν δραματικά να εκτελεστούν και ως εκ τούτου να καθυστερεί και η όποια τελικά βοήθεια θα επλεγεί για το κάθε παιδί. Επίσης τραγική είναι αυτή τη στιγμή η έλλειψη σε ξενώνες φιλοξενίας κυρίως εφήβων αφού τα περισσότερα ιδρύματα δεν δέχονται ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το 14^ο έτος της ηλικίας τους . Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Εισαγγελέας δεν μπορεί να διατάξει ούτε καν τη φιλοξενία τους σε νοσοκομείο παιδών όταν έχουν υπερβεί το προαναφερθέν ηλικιακό όριο με αποτέλεσμα ανήλικοι που μας ζητούν προστασία και στέγη να «φιλοξενούνται» τελικώς για κάποιο χρονικό διάστημα στο χώρο της Υποδιεύθυνσης Ασφαλείας Ανηλίκων υπό απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης. Είναι νομίζω ευ-

νόμο ότι αν τα προβλήματα αυτά υφίστανται όσον αφορά στους εφήβους τα προβλήματα γίνονται σχεδόν ανυπέβλητα για τον εισαγγελέα όταν προσπαθεί να δώσει λύση σε περιπτώσεις παιδιών και ειδικά εφήβων με ειδικές ανάγκες . Έχω την πεποίθηση ότι το πρόβλημα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί εν μέρει με την ανάπτυξη του θεσμού των αναδόχων οικογενειών. Η λύση αυτή θα ήταν αφενός ανεξόδη για την πολιτεία αφετέρου θα κάλυπτε τους ανηλικούς ικανοποιητικότερα τόσο υλικά όσο και ψυχολογικά, υπακούοντας στις σύγχρονες τάσεις της αποιδρωματοποίησης. Αλλά και σε επίπεδο σωφρονιστικών ιδρυμάτων για ανηλικούς η εικόνα της χώρας μας παραμένει θλιβερή. Οι εγκαταστάσεις τους κρίνονται κάθε άλλο παρά ικανοποιητικές ενώ το κρίσιμο πρόβλημα της διαχείρισης του χρόνου από τους κρατούμενους παραμένει για το ελληνικό σωφρονιστικό σύστημα διαρκές ζήτημα. Είναι φανερό ότι ο σύγχρονος Εισαγγελέας καλείται πλέον να παίξει όσον αφορά στο παιδί, ένα ρόλο κεντρικό, πολυεπίπεδο, συντονιστικό, έντονα παρεμβατικό και άμεσο τόσο στην ποινική διαδικασία όσο και ευρύτερα σε κάθε ζήτημα που σχετίζεται με τη διακίβευση των συμφερόντων του. Για να ανταποκριθεί στο ρόλο αυτό που η πολιτεία του επιφυλάσσει απαιτείται βαθιά γνώση του αντικειμένου του , συνεχής ενημέρωση γύρω από τις εσωτερικές και διεθνείς εξελίξεις, εμπάθση κατά το δυνατό και σε άλλες κοινωνικές επιστήμες , όπως ψυχολογία , εγκληματολογία, κοινωνιολογία κ.α ,ικανότητα να αναπτύσσει συνεργασία και δεσμούς με οποιοδήποτε φορέα ή θεσμό μπορεί να εξυπηρετήσει το έργο του (εκκλησία, συνήγορο του παιδιού, εκπαιδευτικούς , κοινωνικές υπηρεσίες , ψυχιάτρους κ.α.), εγρήγορη σε επίκαιρα προβλήματα όπως αυτό της ενδοοικογενειακής ή της ενδοσχολικής βίας. Απαιτούνται όμως και τα μέσα εκείνα ,υλικά και νομικά ,που θα εξασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του. Ωστόσο ένας μαέστρος για να είναι επιτυχημένος δεν αρκεί να διευθύνει μία ορχήστρα σε μια ακουστικά άρτια αίθουσα ούτε καν να έχει στη διάθεση του τους καλύτερους μουσικούς . Πάνω απ' όλα πρέπει να εμπνέεται από το πάθος του για τη μουσική. Για τον Εισαγγελέα αλλά και για τον κάθε ένα από εμάς στη σημερινή αίθουσα ένα μόνο πάθος υπάρχει που ικανοποιεί την ανάγκη μας για την ενότητα με τον κόσμο και για την ταυτόχρονη απόκτηση μίας αίσθησης ακεραιότητας και ατομικότητας και το πάθος αυτό δεν είναι άλλο από αυτό που ο Έρικ Φρομ αποκαλεί «αγάπη».

Για την έλλειψη αυτού του πρωταρχικού πάθους οφείλουμε όλοι όσοι ασχολούμαστε με τον άνθρωπο και κυρίως με το παιδί να απολογούμαστε ανά πάσα στιγμή σε κάθε πληγωμένο Πετρόπουλο που μας απευθύνει «κατηγορώ» ακριβώς γιατί στερήθηκε το βασικότερο όλων των δικαιωμάτων του. Αυτό που δεν καταγράφηκε ακόμα σε κανένα διεθνές κείμενο. Το δικαίωμα να τον αγαπούν.

Κωνσταντία Ε. Μελισσάρη,
Εισαγγελέας Πρωτοδικών
ΚΟΜΟΤΗΝΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Αριθμός απόφασης: 156/2014

ΔΙΚΑΣΤΗΣ:

Παναγιώτα Γκόγκου, Πρόεδρος Πρωτοδικών

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ:

Κων/νος Σιντόρης - Μελλομένη Κεφαλά

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εκμετάλλευση Πλοίου στην περίπτωση που την εκμετάλλευση του πλοίου ενεργεί για δικό του λογαριασμό και προς το συμφέρον του τρίτου πρόσωπο, το οποίο έχει και τη ναυτική διεύθυνση αυτού, και όχι ο κύριος του πλοίου, δημιουργείται ευθύνη και του απλού κυρίου πλοίου για τις απαιτήσεις που απορρέουν από τον εφοπλισμό του. Εφαρμοστέο Δίκαιο: το ελληνικό δίκαιο, που αρμόζει στη σύμβαση από το σύνολο των ειδικών συνθηκών (νόμιμη εγκατάσταση της ναυλωτικής εταιρίας στην Ελλάδα (Αθήνα), τόπος κατάρτισης και εκπλήρωσης της σύμβασης η Ελλάδα (Ηγουμενίτσα), όπου ναυλοχούσε το ένδικο πλοίο κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα της ένδικης σύμβασης, η δε σημαία που φέρει το πλοίο στη συγκεκριμένη περίπτωση συνδέεται χαλαρά με το πλοίο.

Ι. Κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 223 και 224 ΚΠολΔ και έτσι εκείνος που υποβάλλει την αίτηση μπορεί μέχρι τη συζήτησή της να τη συμπληρώσει και κατά τη βάση και κατά το αίτημά της, επιτρέπεται δε ακόμα και μεταβολή του αιτήματος, αρκεί με τον τρόπο αυτό να μην μεταβάλλεται το ασφαλιστέο ουσιαστικό δικαίωμα και το είδος της ζητούμενης προσωρινής δικαστικής προστασίας, δηλαδή ο κύριος και σκληρός πυρήνας της αιτήσεως (ο Κεραμεύς-Κονδύλης-Νίκας, ΕρμΚΠολΔ, άρθρο 686, σελ. 1339, αρ. 10 ΜΠρΑΘ 6780/2001 Δημ. Νόμος, ΜΠρΓρεβ 17/1994 Δημ. Νόμος, ΜΠρΠειρ 2492/1990). Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 106, 159 παρ. 3 και 16 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι η παράβαση διάταξης, που ρυθμίζει τη διαδικασία, και ιδίως τον τύπο κάποιας διαδικαστικής πράξης, συνεπάγεται την ακυρότητα της, την οποία πάντοτε απαγγέλει το δικαστήριο, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία αυτό, χωρίς να διατάξει αποδείξεις, αλλά ακολουθώντας τους κανόνες της ελεύθερης απόδειξης, κρίνει, ότι η παράβαση προκάλεσε βλάβη, στον προτεινόμενο διάδικο, που δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας (βλ. ΑΠ 1219/2007 Δημ. Νόμος, ΕφΘεσ 20/2012 Δημ. Νόμος, ΕφΘεσ 105/2010 Δημ. Νόμος, ΕφΑΘ 4512/2010 Δημ. Νόμος). Τη βλάβη αυτή πρέπει να την επκαλείται ο εν λόγω διάδικος κατά τρόπο συγκεκριμένο εκθέτοντας τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν αυτήν, διαφορετικά ο σχετικός ισχυρισμός είναι απορριπτός ως αόριστος (βλ. ΑΠ 347/1995 Δημ. Νόμος). Θεωρείται πάντως, ότι δεν υπάρχει δικονομική βλάβη στην περίπτωση, κατά την οποία παραβιάστηκαν διατάξεις,

που ρυθμίζουν τη διαδικασία, όταν από την σημειωθείσα παράβαση δεν επηρεάζεται, ούτε ήταν δυνατό να επηρεαστεί η δυνατότητα και η προϋπόθεση της άμυνας του διαδίκου Επίσης, δεν υπάρχει δικονομική βλάβη από τη μη επίδοση ή μη προσήκουσα επίδοση του δικογράφου στο διάδικο, όταν αυτός παρέστη στη συζήτηση (βλ. ΑΠ 1219/2007 ο.π., ΕφΑΘ 4512/2010 ο.π.). Κατά την έννοια των 105-106 του ΚΙΝΔ, ο εφοπλιστής είναι αυτός που εκμεταλλεύεται για τον εαυτό του το πλοίο, το οποίο ανήκει κατά κυριότητα σε άλλο πρόσωπο. Ειδικότερα, ως εκμετάλλευση, η οποία πάντως δεν ταυτίζεται με τη διαχείριση του πλοίου, νοείται η διενέργεια ναυτιλιακών εργασιών (όπως μεταφορά προσώπων και πραγμάτων αλλοίως, ρυμούλκηση) με σκοπό το κέρδος ενώ στοιχεία αυτής (εκμεταλλεύσεως) είναι η ναυτική διεύθυνση του πλοίου από τον εφοπλιστή (βλ. ΕφΠειρ 762/2013 Δημ. Νόμος, ΕφΠειρ 468/2011%ΜΛ 2012.39). Η εκμετάλλευση αυτή μπορεί να στηρίζεται σε έννομη σχέση εμπράγματη η ενοχική (επικαρπία, μίσθωση κλπ) είτε σε απλή πραγματική κατάσταση. Βασική πάντως προϋπόθεση του εφοπλισμού είναι ότι ο εφοπλιστής έχει τη βούληση να ασκεί για λογαριασμό του τη ναυτιλιακή επεξεργασία που συγκροτεί το πλοίο και, εκτός από την απόλαυση των κερδών, επιωρίζεται απεριόριστα και τον οικονομικό κίνδυνο από την εκμετάλλευση του. Περαιτέρω από τη διάταξη του άρθρ. 106 εδ. β' ΚΙΝΔ, με την οποία ορίζεται ότι οι απορρέουσες από τον εφοπλισμό απαιτήσεις ασκούνται και κατά του πλοίου, σαφώς προκύπτει ότι στην περίπτωση που την εκμετάλλευση του πλοίου ενεργεί για δικό του λογαριασμό και προς το συμφέρον του τρίτου πρόσωπο, το οποίο έχει και τη ναυτική διεύθυνση αυτού, και όχι ο κύριος του πλοίου, δηλαδή στην περίπτωση που το πλοίο βρίσκεται υπο εφοπλισμό, δημιουργείται ευθύνη και του απλού κυρίου πλοίου για τις απαιτήσεις που απορρέουν από τον εφοπλισμό του. Η ευθύνη όμως αυτή δεν είναι προσωπική, όπως συμβαίνει με την ευθύνη του εφοπλιστή, ο οποίος ευθύνεται απεριόριστα με όλη την περιουσία του, αλλά πραγματοπαγής, ενόψει του ότι ο κύριος του πλοίου ευθύνεται μόνο με το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, με την έννοια ότι υποχρεούται να υπομείνει από τους δανειστές αναγκαστικά εκτέλεση επί του πλοίου του, το οποίο οι τελευταίοι έχουν «υπέγγυο» για την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, που δημιουργήθηκαν από τη δραστηριότητα του εφοπλιστή. Ακριβέστερα δημιουργείται για τον κύριο του πλοίου μία ενοχική πραγματοπαγής υποχρέωση που θεμελιώνεται ευθέως στο νόμο. Ο πραγματοπαγής (όχι εμπράγματος) κατά την παραπάνω έννοια χαρακτήρας της εν λόγω υποχρέωσης δεν είναι ασυμβίβαστος προς το χαρακτηρισμό της, ως ενοχικής από το νόμο υποχρέωσης. Συνέπεια αυτών που προαναφέρθηκαν είναι ότι η πομπάνω ευθύνη του κυρίου του πλοίου θεμελιώνεται μόνο εφόσον αυτός εξακολουθεί να είναι κύριος του πλοίου κατά τον κρίσιμο χρόνο της άσκησης της αγωγής, ενώ παύει να υπάρχει όταν κατά τον εν λόγω χρόνο έχει ήδη

αποξενωθεί από την κυριότητα του πλοίου με οποιοδήποτε τρόπο, όπως με τη συμβατική μεταβίβαση της κυριότητάς του, τον πλειστηριασμό του, την απώλειά του, λόγω ναυαγίου κ.λπ., οπότε δεν νομιμοποιείται πλέον παθητικά (βλ. ΑΠ 1103/1996 Δημ. Νόμος, ΕφΠατρ 114/2008, ΕφΠειρ 452/2008 Δημ. Νόμος, ΕφΠειρ 746/2003 Δημ. Νόμος, ΕφΠειρ 1109/2003 Δημ. Νόμος) Ακόμη σύμφωνα με όσα γίνονται δεκτά από τη θεωρία και τη νομολογία καθώς και από τη διεθνή ναυτιλιακή πρακτική, είδος της υπό ευσεΐα έννοια ναύλωσης είναι η χρονοναύλωση γυμνού πλοίου, κατά την οποία ο κύριος του πλοίου έχει υποχρέωση να παραδώσει στον αντισυμβαλλόμενο του αντί συμφωνημένου κατά χρόνο ναύλου το πλοίο για ορισμένο χρονικό διάστημα, κατά κατάλληλο μεν για θαλασσοπολοία, αλλά χωρίς πλοίαρχο και πλήρωμα τους τελευταίους προσλαμβάνει χρονοναυλωτής, στις εντολές δε τούτου αυτοί υπακούουν, αναφορικά με τη ναυτική και εμπορική διεύθυνση του πλοίου (βλ. ΕφΠατρ 114/2008 ο.π., ΕφΠειρ 82/2006 ο.π.). Από τις προαναφερθείσες διατάξεις των άρθρων 105 και 106 εδ. β' του ΚΙΝΔ προκύπτει ότι η εκμετάλλευση του πλοίου με την έννοια του εφοπλισμού υπάρχει και στη σύμβαση χρονοναύλωσης, όταν στο ναυλωτή ανήκει η εκμετάλλευση και η ναυτική διεύθυνση αυτού. Στην περίπτωση αυτή ο μεν ναυλωτής τυγχάνει εφοπλιστής του πλοίου, ο δε κύριος αυτού ευθύνεται έναντι των τρίτων πραγματοπαγώς και συγκεκριμένα μόνο δια του πλοίου, κατ' άρθρο 106 εδ. β' του ΚΙΝΔ. Αντιθέτως, αν τη ναυτική διαχείριση του πλοίου διατηρεί ο εκναυλωτής, αυτός εξακολουθεί να είναι πλοιοκτήτης και να φέρει απεριόριστους τους κινδύνους από την εκμετάλλευση αυτή (βλ. ΕφΠατρ 114/2008 ο.π.). Εξάλλου, όμως, για να έχουν εφαρμογή, όσα παραπάνω εκτίθενται αναφορικά με την ευθύνη του κυρίου του πλοίου για τις απορρέουσες από τον εφοπλισμό του απαιτήσεις, όταν η εισαγόμενη στο δικαστήριο υπόθεση περιέχει στοιχεία αλλοδαπότητας, θα πρέπει κατά επταγή συγκεκριμένου κανόνα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου να είναι εφαρμοστέο το ελληνικό δίκαιο. Για εφαρμογή της διάταξης του άρθρ. 106 εδ. β' ΚΙΝΔ σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να γίνει λόγος, αφού αυτή δεν αποτελεί στο πλαίσιο του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου κανόνα άμεσης εφαρμογής, ενόψει του ότι δεν υπάρχει στο πλαίσιο αυτό κανένα συμφέρον ή κάποιος άλλος λόγος που να δικαιολογεί ένα τέτοιο χαρακτήρα της. Ακόμη πρέπει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει ειδικός κανόνας ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που θα ρυθμίζει το θέμα. Ενόψει των ανωτέρω και σε σχέση με το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει την ευθύνη του κυρίου του πλοίου για τις αξιώσεις τρίτων που απορρέουν από τον εφοπλισμό του ή την εκμετάλλευση αυτού στα πλαίσια χρονοναυλωτικής από τρίτους θα πρέπει να λησθούν τα ακόλουθα: Η ευθύνη αυτή αποτελεί, στο πλαίσιο του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου εξωσυμβατική ενοχή και ειδικότερα ενοχή της οποίας το στήριγμα αναζητείται ευθέως στο νόμο. Ο πραγματοπαγής χαρακτή-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 4

ρας που της δίδεται, δηλαδή ευθύνη του κυρίου του πλοίου με το συγκεκριμένο αυτό περιουσιακό στοιχείο, δεν αναιρεί καθόλου τον ενοχικό χαρακτήρα της υποχρέωσης αυτής. Ο κύριος του πλοίου έχει δική του αυτοτελή ενοχή της οποίας απλώς το περιεχόμενο προσδιορίζεται από το περιεχόμενο της συμβατικής απαίτησεως. Συνακόλουθα, για την προαναφερθείσα υποχρέωση του κυρίου το εφαρμοστέο δίκαιο, πρέπει να εξευρίσκεται και στην περίπτωση της εν λόγω εξωσυμβατικής ενοχής, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 25 εδαφ. β' ΑΚ και του άρθρου 4 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) με αριθμ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη Ι) με έναρξη εφαρμογής την 17η-12-2009 που αντικατέστησε τη Σύμβαση της Ρώμης του 1980 (Ν. 1792/1988), δηλαδή να εφαρμόζεται το δίκαιο της Χώρας που αρμόζει στη συγκεκριμένη περίπτωση από το σύνολο των ειδικών συνθηκών και με την οποία συνδέεται στενότερα, για τον ίδιο λόγο που αυτό συμβαίνει και στις ενοχές από σύμβαση, όταν αδρανήσει η βούληση των μερών (βλ. ΑΠ 384/2005 Δημ. Νόμος ΕφΠειρ 259/2012 Δημ. Νόμος, ΕφΠειρ 153/2008 Δημ. Νόμος, ΕφΠειρ 897/2004 Δημ. Νόμο, ΕφΠειρ. 366/1998 ΕΝΔ 26.420). Τέτοιες δε ειδικές συνθήκες αποτελούν η σημαία του πλοίου, η έδρα των εμπλεκόμενων μερών, ο τόπος σύναψης και εκτέλεσης των παραγωγικών της ευθυνης δικαιπραξιών αλλά και η τυχόν υπάρχουσα συμφωνία του κυρίου του πλοίου και του εφοπλιστή, περί απαγωγής τους στο δίκαιο ορισμένης πολιτείας. Το δίκαιο αυτό είναι επίσης εφαρμοστέο και προκειμένου να κριθεί αν το πλοίο είναι υπέγγυο για τα χρέη που συνήψε προς τρίτο ο εφοπλιστής ή ο εξομοιούμενος προς τον εφοπλιστή ναυλωτής.

Στην προκειμένη περίπτωση η αιτούσα εκθέτει στην υπό κρίση αίτησή της, όπως παραδεκτά συμπληρώθηκε με σχετική δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου της, που καταχωρήθηκε επί του σώματος της ένδικης αίτησης λόγω μη τήρησης πρακτικών, αφού, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στη με αριθμό Ι νομική σκέψη της παρούσης, με αυτή δεν μεταβλήθηκε το ασφαλιστέο ουσιαστικό δικαίωμα και το είδος της ζητούμενης προσωρινής δικαστικής προστασίας, ότι η καθ' ης που εδρεύει στην Αμβέρσα Βελγίου, είναι κυρία του υπό Κυπριακή σημαία Ε/Γ Ο/Γ πλοίου «F/B Larks», τη διαχείριση του οποίου είχε αναλάβει η ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρία με την επωνυμία «EGNATIA SEAWAYS S.A.», που εδρεύει στα Νησιά Μάρσαλ και είναι νόμιμα εγκατεστημένη στην Ελλάδα. Ότι δυνάμει σύμβασης πρακτόρευσης που συνήψε με την ως άνω διαχειρίστρια και ναυλώτρια εταιρία ανέλαβε την πρακτόρευση του ως άνω πλοίου στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας και ειδικότερα στη γραμμή Ηγουμενίτσα-Πρίντεζι. Με βάση αυτό το ιστορικό και επικαλούμενη επείγουσα περίπτωση, ζητεί να διαταχθεί, ως ασφαλιστικό μέτρο, η συντηρητικά κατάσχεση κάθε κινη-

τής και ακίνητης περιουσίας, καθώς και κάθε δικαιώματος και περιουσιακού στοιχείου της καθ' ης βρίσκεται στα χέρια της ή τρίτου και ειδικότερα του ως άνω πλοίου του οποίου αυτή είναι πλοιοκτήτρια, μέχρι του ποσού των 342 257 24 ευρώ για την εξασφάλιση ισοποίησης απαίτησής της που προέρχεται από τη σύμβαση πρακτόρευσης του εν λόγω πλοίου στο λιμάνι Ηγουμενίτσας, όπως ειδικότερα εκθέτει σ' αυτή, η οποία (απαίτηση) κινδυνεύει λόγω της ελαττωμένης περιουσιακής κατάστασης.

Με αυτό το περιεχόμενο η αίτηση παραδεκτά εισάγεται για να συζητηθεί με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ενώπιον του Δικαστηρίου, που έχει υλική (άρθρ. 683 παρ. 1 ΚΠολΔ) και τοπική αρμοδιότητα (άρθρ. 33 ΚΠολΔ), με βάση τον τοπο καταρ. σύμβασης και εκπλήρωσης της παροχής και συνεπώς έχει κ. δικαιοδοσία (άρθρ. 3 παρ. 1 ΚΠολΔ). Η καθ' ης ισχυρίστηκε στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση και με το έγγραφο σημείωμα της ότι η είναι άκυρη η επίδοση της αίτησης, γιατί δεν επιδόθηκε σ' αυτή στην έδρα της στην Αμβέρσα του Βελγίου, αλλά στον πράκτορα της ναυτιλιακής εταιρίας με την επωνυμία «EGNATIA SEAWAY» που είναι ναυλώτρια του πλοίου και ενεργεί για δικό της λογαριασμό, ενώ δεν υπήρξε νόμιμος εκπρόσωπος ή αντικλπιτος αυτής (καθ' ης). Ισχυρισμός αυτός, ανεξαρτήτως της αοριστίας του, διότι δεν εκτίθενται για τη θεμελίωση του συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που στοιχειοθετούν το στοιχείο της δικονομικής βλάβης, είναι αβάσιμος και απορριπτός, καθόσον η καθ' ης παραστάθηκε κατά τη συζήτηση της αίτησης δια πληρεξουσίου δικηγόρου και κατέθεσε έγγραφο σημείωμα και συνεπώς σύμφωνα και με τα εκτιθέμενα στη με αριθμό ΙΙ νομική σκέψη της παρούσης δεν υπάρχει δικονομική βλάβη από τη μη προσήκουσα επίδοση του δικογράφου της αίτησης σ' αυτή. Περαιτέρω στην ένδικη υπόθεση, που περιέχει στοιχεία αλλοδαπότητας θα εφαρμοστεί ο κανόνας του άρθρ. 25 εδ. β' ΑΚ, για να διακριβωθεί το δίκαιο που διέπει τόσο την ένδικη από τη σύμβαση πρακτόρευσης απαίτηση όσο και την επικαλούμενη ευθύνη του κυρίου του πλοίου για μια τέτοια απαίτηση, που απορρέει από τον εφοπλισμό του, ο οποίος (κανόνας) κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δίνει εδώ, ως εφαρμοστέο, το ελληνικό δίκαιο, που αρμόζει στη σύμβαση από το σύνολο των ειδικών συνθηκών και ειδικότερα ελληνική εταιρία η αιτούσα, νόμιμη εγκατάσταση της ναυλώτριας εταιρίας στην Ελλάδα (Αθήνα), τόπος κατάρτισης και εκπλήρωσης της σύμβασης η Ελλάδα (Ηγουμενίτσα), όπου ναυλοχούσε το ένδικο πλοίο κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα της ένδικης σύμβασης, η δε σημαία που φέρει το πλοίο στη συγκεκριμένη περίπτωση συνδέεται καλαρά με το πλοίο (βλ. ΠΠΠειρ 1467/1991, ΠΠΠειρ 150/91 Δημ. Νόμος). Ενόψει των ανωτέρω η αίτηση, κατά το εφαρμοστέο ελληνικό δίκαιο, είναι νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 707 επ. ΚΠολΔ, 90 επόμε. του Εμπορικού Νόμου, 713 επόμε. ΑΚ και 3 ΕισΝΑΚ. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν.

**ΣΤ' Ποινικό Τμήμα
ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

Αριθμός απόφασης: 760/2014

ΔΙΚΑΣΤΕΣ:

Γρηγόριος Κουτσόπουλος -Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, Κωνσταντίνος Φράγκος, Μαρία Βασιλάκη - Εισπγήτρια, Χρυσούλα Παρασκευά & Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, Αρεοπαγίτες.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Γεώργιος Σιντόρης - Ολυμπία Παναγιωτοπούλου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μηνιαία προθεσμία για την άσκηση αναίρεσης από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου εναντίον αποφάσεως, η οποία είναι εκκλιτή, αρχίζει, και μετά την ισχύ της διάταξης του άρθρου 9 του Ν. 969/1979, όπως άρχιζε και προηγουμένως, ήτοι από τη δημοσίευση της και όχι από την τυχόν καταχώρηση της στο προβλεπόμενο, από την άνω διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 473 του ΚΠΔ, αποκλειστικά για τις τελεσιδικές αποφάσεις, ειδικό βιβλίο.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 505 παρ. 2 του ΚΠΔ, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιοσδήποτε απόφασης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479 παρ. 2 (άρθρο 483 παρ. 3), δηλαδή μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευση της αποφάσεως. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 504 παρ.1 του ίδιου κώδικα, όταν ο νόμος δεν ορίζει ειδικά κάτι άλλο, αίτηση αναίρεσης επιτρέπεται μόνο κατά της απόφασης που, όπως απαγγέλθηκε, δεν προσβάλλεται με έφεση και κατά της απόφασης του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου που εκδόθηκε ύστερα από άσκηση έφεσης, αν με τις αποφάσεις αυτές το δικαστήριο αποφάνθηκε τελεσιδικά για την κατηγορία ή αν έπαυσε οριστικά ή κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, προκύπτει ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιοσδήποτε απόφασης, αθωωτικής ή καταδικαστικής, οιοσδήποτε ποινικού δικαστηρίου, έστω και αν αυτή, όπως απαγγέλθηκε, προσβάλλεται με έφεση και για όλους τους αναφερόμενους στο άρθρο 510 παρ. 1 λόγους, μεταξύ των οποίων και για έλλειψη αιτιολογίας. Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 473 παρ. 3 εδ. α' του ΚΠΔ, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 9 του Ν. 969/1979, και ορίζει ότι η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσιδική απόφαση θα καταχωριστεί καθαρογραμμένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου, προκύπτει ότι η τυχόν καταχώρηση στο ως άνω βιβλίο ποινικής απόφασης, η οποία, όπως απαγγέλθηκε, δεν είναι τελεσιδική, αλλά προσβάλλεται με έφεση, και ως εκ τούτου δεν είναι καταχωριστέα στο εν λόγω βιβλίο, δεν έχει καμία έννομη συνέπεια. Επομένως, η πιο πάνω μηνιαία προθε-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 6

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 5

ομία για την άσκηση αναιρέσεως από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου εναντίον αποφάσεως, η οποία, όπως απαγγέλθηκε, είναι εκκλητική, αρχίζει, και μετά την ισχύ της πιο πάνω διάταξης του άρθρου 9 του Ν. 969/1979, όπως άρχισε και προηγουμένως, ήτοι από τη δημοσίευση της και όχι από την τυχόν καταχώρηση της στο προβλεπόμενο, από την άνω διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 473 του ΚΠΔ, αποκλειστικά για τις τελεσιδικές αποφάσεις, ειδικό βιβλίο. Η εκδοχή αυτή συνάδει προς το γράμμα της εν λόγω διάταξης του άρθρου 473 παρ. 3 του ΚΠΔ, κατά το οποίο στο προαναφερόμενο ειδικό βιβλίο καταχωρίζεται καθαρογραμμένη όχι οποιαδήποτε ποινική απόφαση, αλλά μόνο η τελεσιδική. Δεν συντρέχει δε λόγος να απομακρυνθεί ο ερμηνευτής από το γράμμα της διάταξης, διότι αν για την αίτηση αναιρέσεως του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κατά πρωτόδικης εκκλητικής απόφασης (η οποία μόνο από αυτόν μπορεί να προσβληθεί με ανáιρεση), ο νομοθέτης ήθελε ειδική ρύθμιση ως προς το χρόνο έναρξεως της προθεσμίας του άρθρου 505 παρ. 2 του ΚΠΔ, θα εκφραζόταν ρητά, δεδομένου ότι η διάταξη του προαναφερθέντος άρθρου 473 παρ.3 εδ.α' του Κ.Π.Δ. η οποία προστέθηκε με το άρθρο 9 του Ν. 969/1979, αναφέρεται μόνο στις τελεσιδικές ποινικές αποφάσεις. Συνάδει επίσης προς το σκοπό της διάταξης αυτής, ο οποίος συνίσταται στην ανάγκη να έχει λάβει ο ενδιαφερόμενος διάδικος πλήρη γνώση του αιτιολογικού της απόφασης, ώστε να μπορεί να εντοπίσει τυχόν υφιστάμενους αναιρετικούς λόγους και να αποφεύγει τα άσκησιμα αιτήματα αναιρέσεως

και η εντεύθεν άσκοπη ταλαιπωρία και οικονομική επιβάρυνση του. Ενώ, όταν πρόκειται για απόφαση εκκλητική, υπάρχει η δυνατότητα προσβολής της με έφεση, και η ενιαία εισαγγελική αρχή, εφόσον κρίνει ότι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έσφαλε, δικαιούται να ασκήσει το τακτικό αυτό ένδικο μέσο με το οποίο μπορεί να αποκατασταθεί και η ορθή ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, όσο και η ορθή εκτίμηση της ουσίας της υποθέσεως. Σε κάθε δε περίπτωση, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να λαμβάνει υπηρεσιακώς γνώση της ανάγκης του αναιρετικού λόγου πρωτοβάθμιας αποφάσεως, από τη δημοσίευσή της, ώστε να μην απωλέσει την προθεσμία προς άσκηση αναιρέσεως κατ' αυτής. (Ολ.ΑΠ 3 και 4/2000 ΑΠ 1568/2013, 1081/2013). Να σημειωθεί ότι η υπ' αριθμό 6/2002 απόφαση της Ολομέλειας του Α.Π. (η οποία εκδόθηκε μετά την από 11-4-2002 απόφαση του Ε.Δ.Δ.Α. επί της υποθέσεως ΑΕΠ κατά Ελλάδος και κάνει λόγο για διασφάλιση του δικαιώματος πρόσβασης στην δικαιοσύνη και για μη περιορισμό της αποτελεσματικής άσκησης του δικαιώματος του κατηγορουμένου που η σύμβαση εγγυάται), αφορά πρωτόδικη ανέκκλητη απόφαση, δηλαδή απόφαση που εξ αρχής δεν υπόκειται σε έφεση, αλλά σε ανáιρεση, κατά ρητή περί αυτού πρόβλεψη σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 551 παρ.5 του ΚΠΔ, όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του με το άρθρο 35 του ν. 4055/12-3-2012), οπότε στην περίπτωση αυτή πράγματι αφετηρία χρονικό σημείο της προθεσμίας άσκησης αίτησης αναιρέσεως από τον Εισαγγελέα είναι η καταχώρηση της απόφασης στο ειδικό βιβλίο.

Στην προκειμένη περίπτωση με την κρινό-

μενη με αριθμό 44/11-9-2013 αίτηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ζητείται η ανáιρεση της υπ' αριθμό 177-206/2013, απόφασης του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Θεσπρωτίας, που εκδόθηκε σε πρώτο βαθμό, με την οποία αθώωθηκαν οι κατηγορούμενοι, ... για τα αδικήματα της ψευδούς βεβαίωσης κατ' εξακολούθηση τους τέσσερεις πρώτους κατηγορουμένους και της άμεσης συνέργειας σε απάτη κατ' εξακολούθηση τους τρίτο και τέταρτο κατηγορούμενο, της ηθικής αυτοουργίας στην άνω πράξη της ψευδούς βεβαίωσης τους δύο τελευταίους, και της απάτης κατ' εξακολούθηση τους πέμπτη και έκτο των κατηγορουμένων. Η απόφαση αυτή δεν ήταν τελεσιδική καθόσον είχαν δικαίωμα να ασκήσουν κατ' αυτής έφεση ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών και ο Εισαγγελέας Εφετών, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 486 παρ.β' του Κ.Π.Δ. Επομένως, σύμφωνα και με όσα, στην εν αρχή νομική σκέψη αναφέρθηκαν, η καταχώρηση της απόφασης αυτής στο κατά το άρθρο 473 παρ.3 του ΚΠΔ ειδικό βιβλίο, δεν ήταν νομικώς αναγκαία και δεν έχει καμία έννομη συνέπεια, και επομένως η μηνιαία προθεσμία για την άσκηση αναιρέσεως από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, άρχισε από την δημοσίευσή της, ήτοι από 28-5-2013, και όχι από την καταχώρησή της στο ειδικό-βιβλίο που έλαβε χώρα στις 23-7-2013, όπως από τη σχετική επί αυτής (προσβαλλομένης) καταχωρημένη υπηρεσιακή βεβαίωση, προκύπτει.

Συνεπώς η αίτηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου για ανáιρεση της παραπάνω απόφασης που ασκήθηκε στις 11-9-2013 είναι εκπρόθεσμη και πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατ' άρθρο 476 παρ.1 του ΚΠΔ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
& ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ,
ΕΥΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΚΑΛΕΣ ΠΟΡΤΕΣ
& ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ
ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ.